

HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d.

**Javna objava bonitetnih zahtjeva
HPB Grupe kreditnih institucija
za 2013.**

Zagreb, svibanj 2014.

SADRŽAJ

1.	SAŽETAK	3
2.	CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA.....	4
3.	INFORMACIJE U VEZI S OBUHVATOM PRIMJENE BONITETNIH ZAHTJEVA	5
4.	INFORMACIJE U VEZI S IZNOSOM JAMSTVENOG KAPITALA	5
4.1.	Struktura jamstvenog kapitala	6
5.	INFORMACIJE O ISPUNJAVANJU KAPITALNIH ZAHTJEVA I PROCJENI ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA	7
5.1.	Iznosi kapitalnih zahtjeva za procjenu adekvatnosti jamstvenog kapitala.....	9
6.	INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE	10
7.	INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI KREDITNOM I RAZRJEĐIVAČKOM RIZIKU.....	10
7.1.	Izloženost kreditnom riziku prema kategorijama izloženosti	12
7.2.	Izloženost kreditnom riziku po geografskom području.....	13
7.3.	Izloženost kreditnom riziku po granama djelatnosti	13
7.4.	Izloženost kreditnom riziku po preostalom dospjeću	14
7.5.	Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeње vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravicima vrijednosti po djelatnostima	15
7.6.	Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeње vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravicima vrijednosti po značajnim geografskim područjima.....	16
7.7.	Promjene u ispravicima vrijednosti i rezerviranjima	17
8.	INFORMACIJE O STANDARDIZIRANOM PRISTUPU MJERENJA KREDITNOG RIZIKA	17
9.	INFORMACIJA O KAPITALNIM ZAHTJEVIMA ZA TRŽIŠNE RIZIKE.....	17
10.	INFORMACIJA O OPERATIVNOM RIZIKU	18
11.	INFORMACIJA O VLASNIČKIM ULAGANJIMA U KNJIZI BANKE	19
11.1.	Izloženost po vlasničkim ulaganjima u knjizi banke.....	20
11.2.	Ukupni realizirani i nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke.....	20
12.	INFORMACIJA O IZLOŽENOSTI KAMATNOM RIZIKU U KNJIZI BANKE	21
13.	TEHNIKE SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA	23
14.	INFORMACIJE U VEZI S POLITIKOM PRIMITAKA I PROVOĐENJEM POLITIKE PRIMITAKA	24

1. SAŽETAK

Grupa Hrvatska poštanska banka d.d. (dalje: HPB Grupa) sastoji se od Hrvatske poštanske banke d.d., HPB Stambene štedionice d.d., HPB-Investa d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima i HPB Nekretnina d.o.o.

Za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama grupu kreditnih institucija čine Hrvatska poštanska banka d.d. kao nadređena kreditna institucija i HPB Stambena štedionica d.d. kao podređena kreditna institucija (dalje: HPB Grupa kreditnih institucija).

U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i Odlukom o javnoj objavi bonitetnih zahtjeva kreditnih institucija HPB Grupa kreditnih institucija objavljuje kvalitativne i kvantitativne informacije na konsolidiranoj osnovi sa stanjem na dan 31.12.2013.

Konsolidirani jamstveni kapital na dan 31.12.2013. godine iznosi 1.607.142 tisuće kuna i sastoji se od 1.360.258 tisuća kuna osnovnog kapitala i 252.373 tisuće kuna dopunskog kapitala dok odbitne stavke od osnovnog i dopunskog kapitala iznose 5.490 tisuća kuna.

Ukupni konsolidirani kapitalni zahtjevi za rizike na dan 31.12.2013. godine iznose 1.411.911 tisuća kuna. Od toga, kapitalni zahtjev za kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane primjenom standardiziranog pristupa iznosi 1.175.464 tisuće kuna, kapitalni zahtjev za operativni rizik primjenom standardiziranog pristupa iznosi 163.500 tisuća kuna i kapitalni zahtjev za tržišne rizike iznosi 72.947 tisuće kuna.

Konsolidirana stopa adekvatnosti jamstvenog kapitala na dan 31.12.2013. iznosi 13,66%.

HPB Grupa kreditnih institucija javno objavljuje ciljeve i politike upravljanja rizicima, strategiju upravljanja rizicima te informacije o izloženosti rizicima za koje je HPB Grupa kreditnih institucija utvrdila da su značajni:

- izloženost riziku druge ugovorne strane,
- izloženost kreditnom i razrjeđivačkom riziku prema kategorijama izloženosti, geografskom području i granama djelatnosti, preostalo dospijeće pozicija izloženih kreditnom riziku, strukturu plasmana kod kojih je izvršeno umanjenje vrijednosti, promjene u ispravcima vrijednosti i rezerviranjima te strukturu dospelih nenaplaćenih potraživanja po geografskom području i granama djelatnosti,
- izloženost tržišnim rizicima,
- izloženost operativnom riziku,
- izloženost kamatnom riziku u knjizi banke,
- informacije o vlasničkim ulaganjima u knjizi banke te
- informacije o tehnikama smanjenja kreditnog rizika
- Informacije u vezi s politikom primitaka i provođenjem politike primitaka

2. CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Strategija upravljanja rizicima obuhvaća ciljeve i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima te sklonost HPB Grupe za preuzimanje rizika, a utvrđena je Politikom upravljanja rizicima.

Ciljevi HPB Grupe u preuzimanju i upravljanju rizicima su:

- osiguravanje stabilnog i sigurnog rasta primjenom učinkovitog sustava upravljanja rizicima,
- poboljšanje profila rizičnosti i
- osiguravanje primjene sveobuhvatnog sustava upravljanja HPB Grupom na osnovi primjene usklađenih postupaka i procedura na razini svih članica HPB Grupe

Kako bi ostvarila utvrđene ciljeve u preuzimanju i upravljanju rizicima HPB Grupa primjenjuje sljedeća načela preuzimanja i upravljanja rizicima:

- definiranje prihvatljivih razina izloženosti rizicima u poslovanju na osnovi utvrđivanja i propisivanja internih limita izloženosti pojedinačnim rizicima, uključujući usklađenost s regulatornim ograničenjima,
- kontinuirano poboljšanje postupaka i procedura utvrđivanja, mjerenja, procjene, ovladavanja i praćenja rizika kojima je HPB Grupa izložena u poslovanju i
- kontinuirani razvoj metoda i postupaka mjerenja i praćenja izloženosti rizicima, u skladu s razvojem funkcije kontrole rizika i razvojem odgovarajuće informatičke podrške.

Skлонost preuzimanju rizika je iznos odnosno razina rizika kojeg HPB Grupa smatra prihvatljivim preuzeti u ostvarenju svoje poslovne strategije i ciljeva u postojećem poslovnom okruženju. Sklonost preuzimanju rizika obuhvaća određivanje namjere za preuzimanje rizika i određivanje tolerancije prema riziku u smislu određivanja razine rizika koju HPB Grupa smatra prihvatljivom. HPB Grupa iskazuje toleranciju prema riziku utvrđujući ciljani profil rizičnosti. Profil rizičnosti je mjera odnosno procjena svih rizika kojima HPB Grupa je ili kojima bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Kao osnovnu mjeru profila rizičnosti HPB Grupa uzima iznos potrebnog internog kapitala. S namjerom održavanja ciljanog profila rizičnosti HPB Grupa utvrđuje sustave ograničenja (limite) izloženosti za različite vrste rizika.

Funkcija kontrole rizika je dio sustava unutarnjih kontrola Banke i ima za cilj osigurati primjereno upravljanje rizicima kako bi se omogućilo stabilno poslovanje Banke. Funkcija kontrole rizika u Banci organizirana je kao samostalna organizacijska jedinica u Banci u Sektoru upravljanja rizicima. Sektor upravljanja rizicima izrađuje periodično, a najmanje polugodišnje Izvješće funkcije kontrole rizika koje obavezno sadrži sljedeće:

- nezaklonosti i nepoštivanje politika i postupaka Banke ako su utvrđene tijekom obavljanja poslova kontrole rizika,
- nedostatke i slabosti u upravljanju rizicima ako su utvrđene tijekom obavljanja poslova kontrole rizika,
- ocjenu adekvatnosti i djelotvornosti upravljanja rizicima, uključujući i informacije o izloženosti rizicima,
- prijedloge, preporuke i rokove za otklanjanje utvrđenih nezaklonosti i nepravilnosti te nedostataka i slabosti.

Sektor upravljanja rizicima dostavlja izvješće, potpisano od izvršnog direktora Sektora, polugodišnje Upravi, Revizorskom odboru i Nadzornom odboru Banke a godišnje izvješće i Hrvatskoj narodnoj banci.

3. INFORMACIJE U VEZI S OBUHVATOM PRIMJENE BONITETNIH ZAHTJEVA

HPB Grupa sastoji se od kreditnih institucija Hrvatske poštanske banke d.d., i HPB Stambene štedionice d.d., te društva za upravljanje investicijskim fondovima HPB-Investa d.o.o. i društva za pomoćne usluge HPB Nekretnina d.o.o.

Nadređena kreditna institucija u HPB Grupi je Hrvatska poštanska banka d.d.

Temeljem zahtjeva Hrvatske poštanske banke d.d., a u skladu s člankom 282, stavak 7, točke 1. Zakona o kreditnim institucijama, iz konsolidacije financijskih izvješća HPB Grupe za potrebe supervizije izuzeta su društva HPB-Invest d.o.o i HPB Nekretnine d.o.o.

U svrhu konsolidacije za potrebe supervizije Hrvatska poštanska banka d.d. i HPB Stambena štedionica d.d. konsolidirane su metodom pune konsolidacije, a HPB-Invest d.o.o. i HPB Nekretnine nisu konsolidirani te ulaganja u iste predstavljaju odbitne stavke od osnovnog i dopunskog kapitala HPB Grupe.

Obuhvat HPB Grupe u revidiranom godišnjem izvješću nadređenog društva Hrvatske poštanske banke d.d. za 2013. godinu isti je kao i za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi. Obzirom da se godišnja izvješća sastavljaju sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) sve članice HPB Grupe konsolidirane su metodom pune konsolidacije.

Isključena podređena društva HPB Nekretnine d.o.o. i HPB-Invest d.o.o iz HPB Grupe za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi nisu dužna sukladno važećim propisima izračunavati jamstveni kapital. Stoga, u skladu s člankom 12, stavkom 4, Odluke o javnoj objavi bonitetnih zahtjeva kreditnih institucija društva, ne postoji niti obveza utvrđivanja odstupanja njihova jamstvenog kapitala od minimalnog jamstvenog kapitala propisana stavkom 3. istog članka.

4. INFORMACIJE U VEZI S IZNOSOM JAMSTVENOG KAPITALA

Jamstveni kapital HPB Grupe kreditnih institucija iznosi 1.607.142 tisuće kuna, a sastoji se od:

- osnovnog kapitala u iznosu od 1.360.258 tisuća kuna
- dopunskog kapitala I u iznosu od 252.373 tisuće kuna i
- odbitnih stavki od osnovnog i dopunskog kapitala u iznosu od 5.490 tisuća kuna

Osnovni kapital HPB Grupe kreditnih institucija čine uplaćene redovne dionice (uključujući kapitalnu dobit) u iznosu od 1.194.776 tisuća kuna, rezerve u ukupnom iznosu od 9.333 tisuća kuna, zadržanu dobit iz prethodnih godina u iznosu od 160.707 tisuća kuna te temeljem suglasnosti Nadzornog odbora Banke dobiti tekuće godine u iznosu od 42.410 tisuća kuna.

Nadzorni odbor Hrvatske poštanske Banke d.d. je dana 31. ožujka 2014. godine dao suglasnost na prijedlog Odluke o upotrebi neto dobiti ostvarene u 2013. godini kojom se dobit 2013. godine raspodjeljuje u zakonske rezerve u iznosu od 2.120 tisuće kuna te u zadržanu dobit u iznosu od 40.289 tisuća kuna, dok je dana 26. ožujka 2014. godine održana Glavna Skupština HPB

Stambene štedionice d.d. na kojoj je usvojena Odluka da se neto dobit ostvarena 2013. godine u iznosu od 791 tisuće kuna rasporedi za pokriće prenesenog gubitka iz ranijih godina.

Umanjenja osnovnog kapitala iznose 46.967 tisuća kuna. Gubitak iz proteklih godina u iznosu od 5.553 tisuće kuna odnosi se na podređeno društvo HPB Stambenu štedionicu d.d., dok umanjeње s osnova ulaganja u nematerijalnu imovinu iznosi 38.752 tisuća kuna. Umanjenja s osnova nerealiziranog gubitka po imovini koja se drži u portfelju raspoloživom za prodaju iznose 1.788 tisuća kuna (dobici s osnova imovine raspoložive za prodaju shodno zakonskoj regulativi ne uključuju se u izračun kapitala). Umanjenja s osnova stečenih vlastitih dionica iznose 875 tisuća kuna.

Dopunski kapital I čine uplaćeni hibridni instrumenti koji se uključuju u dopunski kapital I.

Odbitne stavke od osnovnog i dopunskog kapitala čine izravno ulaganje u kapital druge financijske institucije u iznosu od 5.000 tisuća kuna te ulaganje u kapital društva koje je isključeno iz grupe kreditnih institucija u RH u iznosu od 490 tisuća kuna sukladno članku 4. Odluke o superviziji grupe kreditnih institucija na konsolidiranoj osnovi.

4.1. Struktura jamstvenog kapitala

Naziv	<i>u tis. kn</i> Iznos
OSNOVNI KAPITAL	1.360.258
Upłaćene redovne dionice	1.194.776
Rezerve	9.333
Zadržana dobit	160.707
Dobit tekuće godine	42.410
Rezerve za opće bankovne rizike	-
Umanjenja osnovnog kapitala	46.967
Stečene vlastite dionice	875
Gubici proteklih godina	5.553
Gubitak tekuće godine	-
Nematerijalne imovina	38.752
Nerealizirani gubitak s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju	1.788
Neotplaćeni iznos kredita odobrenih za kupnju dionica kreditne institucije osim za kumulativne i povlaštene dionice	-
Ostalo	-
DOPUNSKI KAPITAL I	252.373
Hibridni instrumenti	252.373
DOPUNSKI KAPITAL II	-
ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG I DOPUNSKOG KAPITALA	5.490
JAMSTVENI KAPITAL	1.607.142

5. INFORMACIJE O ISPUNJAVANJU KAPITALNIH ZAHTJEVA I PROCJENI ADEKVATNOSTI INTERNOG KAPITALA

HPB Grupa kreditnih institucija Pravilnikom o postupku procjene adekvatnosti internog kapitala uređuje postupak procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke te u skladu s Uredbom (EU) 575/2013.

Postupak procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala obuhvaća:

- utvrđivanje rizika,
- mjerenje ili procjenu pojedinog rizika i određivanje pripadajućih iznosa internih kapitalnih zahtjeva,
- određivanje ukupnog internog kapitala i
- uspoređivanje potrebnog jamstvenog i potrebnog internog kapitala.

Značajni rizici kojima je izložena HPB grupa kreditnih institucija i načini izračuna kapitalnih zahtjeva su:

- kreditni rizik
  - Interni kapitalni zahtjev za kreditni rizik jednak je kapitalnom zahtjevu za kreditni rizik izračunatom primjenom modificiranog¹ standardiziranog pristupa iz Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija uvećanom za kapitalni zahtjev zasnovan na testiranju otpornosti na stres
- tržišni rizici
  - Interni kapitalni zahtjev za tržišne rizike izračunava se primjenom internog modela za tržišne rizike koji se temelji na metodi rizičnosti vrijednosti uzimajući u obzir rezultate procjene zasnovane na testiranju otpornosti na stres u smislu pretpostavke savršenih pozitivnih korelacija između tržišnih faktora.
- operativni rizik
  - Interni kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se primjenom standardiziranog pristupa iz Odluke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija uvećanom za rezultate procjene zasnovane na testiranju otpornosti na stres
- likvidnosni rizik
  - Interni kapitalni zahtjev za likvidnosni rizik jednak je iznosu gubitka koji bi HPB grupa kreditnih institucija mogla pretrpjeti u narednih godinu dana uslijed neusklađenosti stavki aktive i pasive prema preostalom odnosno pretpostavljenom dospijeću sukladno procjeni zasnovanoj na testiranju otpornosti na stres
- kamatni rizik u knjizi banke
  - Interni kapitalni zahtjev za kamatni rizik u knjizi banke jednak je zbroju slijedećih iznosa:
    - iznos promjene ekonomske vrijednosti knjige banke primjenom osnovne simulacije paralelnih promjena kamatnih stopa za 2 postotna boda sukladno Odluci o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke

¹ Primjena pondera rizika za sve neosigurane izloženosti prema trgovačkim društvima pri čemu ponderi ovise o utvrđenom kreditnom rangju klijenta

- iznos gubitka koji bi HPB grupa kreditnih institucija mogla pretrpjeti u narednih godinu dana uslijed neusklađenosti stavki aktive i pasive prema roku do sljedeće promjene kamatne stope sukladno procjeni zasnovanoj na testiranju otpornosti na stres.

Osim za značajne rizike, HPB Grupa kreditnih institucija je izračunala interni kapitalni zahtjev i za valutno inducirani kreditni rizik.

Ukupni potrebni interni kapital predstavlja zbroj internih kapitalnih zahtjeva umanjen za procijenjeni iznos koji je uključen u interne kapitalne zahtjeve za različite vrste rizika, i to:

- za procijenjeni iznos mogućeg gubitka uslijed operativnog rizika, koji je uključen u kapitalni zahtjev za kreditni rizik,
- za iznos koji je istovremeno uključen u interni kapitalni zahtjev za likvidnosni rizik i interni kapitalni zahtjev za kamatni rizik u knjizi banke.

Ukupni potrebni interni kapital HPB Grupe kreditnih institucija na 31.12.2013. je iznosio 1,43 milijardi kuna, dok je raspoloživi interni kapital iznosio 1,61 milijardi kuna.

Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva prema Odluci o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija je 1,41 milijardi kuna, a stopa adekvatnosti jamstvenog kapitala je iznosila 13,66%.

5.1. Iznosi kapitalnih zahtjeva za procjenu adekvatnosti jamstvenog kapitala

STAVKA	<i>u tis. kn</i> Iznos
UKUPNI KAPITALNI ZAHTJEVI ZA KREDITNI RIZIK	1.175.132
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	9.572
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	4.159
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	168
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
Izloženosti prema institucijama	18.528
Izloženosti prema trgovačkim društvima	567.892
Izloženosti prema stanovništvu	513.359
Izloženosti osigurane nekretninama	-
Dospjela nenaplaćena potraživanja	-
Visokorizična potraživanja	-
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-
Sekuritizacijske pozicije	-
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	-
Ostale izloženosti	61.454
UKUPNI KAPITALNI ZAHTJEVI ZA RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE	332
UKUPNI KAPITALNI ZAHTJEVI ZA TRŽIŠNE RIZIKE	72.947
Kapitalni zahtjevi za specifični pozicijski rizik dužničkih instrumenata	5.910
Kapitalni zahtjevi za opći pozicijski rizik dužničkih instrumenata	11.024
Kapitalni zahtjevi za specifični pozicijski rizik vlasničkih vrijednosnih papira	8.545
Kapitalni zahtjevi za opći pozicijski rizik vlasničkih vrijednosnih papira	30.958
Kapitalni zahtjevi za rizik namire	-
Kapitalni zahtjevi za valutni rizik	16.510
Kapitalni zahtjevi za robni rizik	-
UKUPNI KAPITALNI ZAHTJEV ZA PREKORAČENJE DOPUŠTENIH IZLOŽENOSTI	-
UKUPNI KAPITALNI ZAHTJEVI ZA OPERATIVNI RIZIK	163.500
UKUPAN IZNOS KAPITALNIH ZAHTJEVA	1.411.911

6. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE

Rizik druge ugovorne strane je rizik gubitka koji proizlazi iz neispunjavanja obveza druge ugovorne strane.

HPB Grupa kreditnih institucija je na 31.12.2013. godine bila izložena riziku druge ugovorne strane kroz pozicije u izvedenim financijskim instrumentima koji se odnose na valute te repo i obrnute repo ugovore.

Pravilnikom o upravljanju kreditnim rizicima propisani su način izračuna izloženosti po tim ugovorima, limiti izloženosti za svaku drugu ugovornu stranu te vrijednosni papiri koje HPB Grupa može prihvatiti kao kolateral pri sklapanju obrnutih repo ugovora.

HPB Grupa kreditnih institucija je na 31.12.2013. godine imala 12,7 milijuna kuna izvedenih financijskih instrumenata (terminskih ugovora i ugovora o razmjeni) po kojima je neto izloženost iznosila 10,2 tisuće kuna. HPB Grupa kreditnih institucija računa izloženost riziku druge ugovorne strane za izvedene financijske instrumente koristeći metodu tržišne vrijednosti i na 31.12.2013. ona je iznosila 542,1 tisuću kuna, dok je kapitalni zahtjev za rizik druge ugovorne strane za izvedene financijske instrumente iznosio 13,0 tisuća kuna.

Na 31.12.2013. godine po repo i obrnutim repo ugovorima bruto izloženost je iznosila 208,2 milijuna kuna, a neto izloženost 13,4 milijuna kuna. Kapitalni zahtjev za rizik druge ugovorne strane za repo i obrnute repo ugovore, koristeći složenu metodu financijskog kolaterala, iznosio je 319,3 tisuće kuna.

Ukupan kapitalni zahtjev HPB Grupe kreditnih institucija za rizik druge ugovorne strane iznosio je 332,3 tisuće kuna.

7. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI KREDITNOM I RAZRJEĐIVAČKOM RIZIKU

HPB Grupa kreditnih institucija je izložena kreditnom riziku kroz aktivnosti kreditiranja i investiranja te u slučajevima u kojima djeluje kao posrednik u ime komitenata ili trećih osoba.

Primarna izloženost HPB Grupe kreditnih institucija kreditnom riziku proizlazi iz depozita, kredita i potraživanja od komitenata. Iznos kreditne izloženosti po toj osnovi te po osnovi dužničkih vrijednosnih papira koje se drže do dospjeća i vrednuju po amortiziranom trošku predstavlja knjigovodstvena vrijednost imovine u bilanci. Nadalje, HPB Grupa kreditnih institucija je izložena i kreditnom riziku po izvanbilančnim stavkama, kroz obveze po neiskorištenim odobrenim zajmovima i izdanim garancijama. HPB Grupa kreditnih institucija izvedene financijske instrumente klasificira kao imovinu namijenjenu trgovanju te po njima nije izložena kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom je proces koji obuhvaća ocjenu kreditnog rizika plasmana te naknadno praćenje i nadzor odnosno procjenu nadoknadivog iznosa plasmana i izvanbilančnih obveza te provođenje potrebnih ispravaka vrijednosti i rezerviranja za identificirane gubitke po plasmanima odnosno izvanbilančnim obvezama.

Mjerenje odnosno procjena izloženosti kreditnom riziku provodi se kroz:

- procjenu kreditnog rizika plasmana (prije odobravanja),

- procjenu nadoknadivog iznosa plasmana i
- izračun regulatornog i internog kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik.

Procjena kreditnog rizika plasmana provodi se za sve plasmane koji za HPB grupu kreditnih institucija predstavljaju izloženost, a temelji se na:

- kreditnoj sposobnosti dužnika,
- vrsti plasmana i
- kvaliteti i vrijednosti instrumenata osiguranja potraživanja.

Obzirom na kriterije koje primjenjuje pri procjeni nadoknadivog iznosa plasmana, HPB Grupa kreditnih institucija plasmane dijeli na plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita i plasmane koji ne pripadaju portfelju malih kredita.

Plasmani koji pripadaju portfelju malih kredita su ukupni plasmani i izvanbilančne obveze jednom dužniku ili grupi povezanih osoba čije je ukupno stanje u bruto iznosu (bez umanjenja za iznos ispravka vrijednosti odnosno rezerviranja) na dan procjene manje od 700 tisuća kuna te se za njih procjena nadoknadivog iznosa u pravilu provodi na skupnoj osnovi, temeljem urednosti u podmirivanju obveza dužnika po plasmanu.

Procjenu nadoknadivog iznosa plasmana koji ne pripadaju portfelju malih kredita HPB Grupa kreditnih institucija provodi na pojedinačnoj osnovi temeljem slijedećih kriterija:

- dužnikova kreditna sposobnost,
- dužnikova urednost u podmirivanju obveza i
- kvaliteta instrumenata osiguranja.

HPB Grupa kreditnih institucija klasificira plasmane u rizične skupine ovisno o gubitku po glavnici djelomično nadoknadivog plasmana, a sukladno HNB-ovoj Odluci o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija. Tako se plasmani za koje se procjenjuje da su potpuno nadoknadivi (gubitak po glavnici je 0%) klasificiraju u rizičnu skupinu A, plasmani za koje se procjenjuje da su djelomično nadoknadivi klasificiraju u rizičnu skupinu B i to ovisno o postotku gubitka:

- u rizičnu skupinu B-1 klasificiraju se plasmani za koje utvrđeni gubitak po glavnici manji ili jednak 30% potraživanja po glavnici,
- u rizičnu skupinu B-2 klasificiraju se plasmani za koje utvrđeni gubitak po glavnici iznosi više od 30% do 70% potraživanja po glavnici,
- u rizičnu skupinu B-3 klasificiraju se plasmani za koje utvrđeni gubitak po glavnici iznosi više od 70% a manje od 100% potraživanja po glavnici.

Plasmani za koje se procjenjuje da su u potpunosti nenadoknadivi (gubitak po glavnici je 100%) klasificiraju u rizičnu skupinu C.

Dospjelo nenaplaćeno potraživanje je izloženost kod koje je HPB Grupa kreditnih institucija utvrdila da dužnik nije ispunio svoju dospjelu obvezu u roku dužem od 90 dana. Bez obzira na to je li dužnik u zakašnjenju dužem od 90 dana za dio obveze koja proizlazi iz određenoga ugovornog odnosa ili za sve obveze koje proizlaze iz toga ugovornog odnosa, cjelokupno potraživanje koje HPB Grupa kreditnih institucija ima prema tom dužniku, a koja proizlaze iz toga ugovornog odnosa, smatra se dospjelim nenaplaćenim potraživanjem.

7.1. Izloženost kreditnom riziku prema kategorijama izloženosti*u tis. kn*

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po kategorijama izloženosti	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja		Dužnički vrijednosni papiri		Klasične izvanbilančne stavke		Izvedeni financijski instrumenti	
	Ukupan iznos	Prosječan iznos	Ukupan iznos	Prosječan iznos	Ukupan iznos	Prosječan iznos	Ukupan iznos	Prosječan iznos
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	4.094.049	4.073.603	409.537	422.758	80	3.097	-	-
Izloženosti prema lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi	54.427	56.934	-	-	29.979	18.501	-	-
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	870.181	843.748	128.707	64.353	878	48.002	-	-
Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	697.473	669.492	-	-	33	33	-	-
Izloženosti prema trgovačkim društvima	4.658.955	4.263.276	289.653	274.873	963.621	1.039.395	-	-
Izloženosti prema stanovništvu	5.614.651	5.469.263	15.004	14.193	811.405	821.148	-	-
Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-	-	-	-	-	-	-
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale izloženosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	15.989.736	15.376.317	842.901	776.177	1.805.997	1.930.177	-	-

7.2. Izloženost kreditnom riziku po geografskom području

u tis. kn

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po geografskom području	Kredit, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Grad Zagreb	9.426.490	788.697	792.379	-
Splitsko-dalmatinska županija	924.559	-	248.896	-
Vukovarsko-srijemska županija	668.444	-	381	-
Nerezidenti	532.390	8.019	103.664	-
Zagrebačka županija	551.032	-	52.626	-
Osječko-baranjska županija	448.617	9.827	118.240	-
Ostale županije	3.438.206	36.359	489.810	-
Ukupno	15.989.736	842.901	1.805.997	-

*U skladu s internim aktima iskazane su samo pozicije čija je izloženost veća od 3% ukupne izloženosti dok su ostale pozicije iskazane skupno.

7.3. Izloženost kreditnom riziku po granama djelatnosti

u tis. kn

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po granama djelatnosti	Kredit, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3.553.212	213.862	74.945	-
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2.429.377	409.537	30.099	-
Prerađivačka industrija	1.564.719	17.611	128.152	-
Građevinarstvo	911.478	387	270.819	-
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	736.221	23.015	109.871	-
Prijevoz i skladištenje	597.643	-	160.851	-
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	431.873	87	169.410	-
Ostale djelatnosti	1.607.106	178.402	103.333	-
Stanovništvo	4.158.106	-	758.517	-
Ukupno	15.989.736	842.901	1.805.997	-

*U skladu s internim aktima iskazane su samo pozicije čija je izloženost veća od 3% ukupne izloženosti dok su ostale pozicije iskazane skupno.

7.4. Izloženost kreditnom riziku po preostalom dospijeću

u tis. kn

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po preostalom dospijeću	Kreditni depoziti, potraživanja po kamata i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	4.094.049	409.537	80	-
Do 90 dana	1.682.855	26.721	80	-
Od 91 do 180 dana	75.381	-	-	-
Od 181 dana do 1 godine	1.288.075	-	-	-
Preko 1 godine	1.047.738	382.816	-	-
Izloženosti prema lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi	54.427	-	29.979	-
Do 90 dana	5.532	-	2.806	-
Od 91 do 180 dana	3.092	-	-	-
Od 181 dana do 1 godine	3.411	-	500	-
Preko 1 godine	42.393	-	26.673	-
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	870.181	128.707	878	-
Do 90 dana	99.992	128.707	878	-
Od 91 do 180 dana	3.710	-	-	-
Od 181 dana do 1 godine	300.252	-	-	-
Preko 1 godine	466.226	-	-	-
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	697.473	-	33	-
Do 90 dana	675.986	-	33	-
Od 91 do 180 dana	12	-	-	-
Od 181 dana do 1 godine	-	-	-	-
Preko 1 godine	21.475	-	-	-
Izloženosti prema trgovačkim društvima	4.658.955	289.653	963.621	-
Do 90 dana	2.088.334	237.631	610.687	-
Od 91 do 180 dana	673.928	42.151	96.252	-
Od 181 dana do 1 godine	404.288	9.872	124.803	-
Preko 1 godine	1.492.404	-	131.879	-
Izloženosti prema stanovništvu	5.614.651	15.004	811.405	-
Do 90 dana	2.028.632	7.417	424.739	-
Od 91 do 180 dana	254.951	7.138	366.587	-
Od 181 dana do 1 godine	255.855	449	9.678	-
Preko 1 godine	3.075.213	-	10.402	-
Ukupno	15.989.736	842.901	1.805.997	-

7.5. Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeње vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravcima vrijednosti po djelatnostima

u tis. kn

Djelatnost*	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanjeње (ispravak vrijednosti)	Stanje ispravka vrijednosti plasmana	Troškovi (prihodi od ukinutih ispravaka vrijednosti)	Otpisi/prihodi od naplate plasmana otpisanih u proteklim godinama	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	Troškovi (prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
Prerađivačka industrija	756.862	353.447	82.184	44.806	615.560	-	-	(91)
Građevinarstvo	455.993	188.721	32.148	-	436.602	-	-	-
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	450.874	136.285	39.619	-	419.591	-	-	-
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	191.767	23.305	6.132	-	130.856	-	-	-
Poslovanje nekretninama	158.915	72.758	32.369	-	158.915	-	-	-
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	126.948	26.207	8.704	-	108.329	-	-	(20.606)
Prijevoz i skladištenje	103.260	24.029	(16.756)	-	102.440	-	-	-
Umjetnost, zabava i rekreacija	100.979	37.339	5.649	-	100.979	-	-	-
Ostale djelatnosti	252.242	96.278	20.802	-	250.478	-	-	(74)
Stanovništvo	608.572	385.532	56.008	3.302	584.328	-	-	-
Ukupno	3.206.410	1.343.901	266.858	48.108	2.908.078	-	-	(20.771)

*U skladu s internim aktima iskazane su samo pozicije čija je izloženost veća od 3% ukupne izloženosti dok su ostale pozicije iskazane skupno.

7.6. Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeње vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravcima vrijednosti po značajnim geografskim područjima

u tis. kn

Geografsko područje	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanjeње (IV)	Stanje ispravka vrijednosti plasmana	Troškovi (prihodi od ukinutih) ispravaka vrijednosti	Otpisi/prihodi od naplate plasmana otpisanih u proteklim godinama	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	Troškovi (prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
Grad Zagreb	1.385.997	574.802	167.964	3.302	1.331.744	-	-	(74)
Splitsko-dalmatinska županija	316.465	96.632	13.708	-	315.308	-	-	(20.606)
Istarska županija	185.134	92.155	10.867	-	184.282	-	-	-
Vukovarsko-srijemska županija	160.188	29.151	(2.066)	-	67.712	-	-	-
Zagrebačka županija	143.198	76.817	10.459	-	150.751	-	-	-
Primorsko-goranska županija	137.474	46.479	19.258	-	116.034	-	-	-
Virovitičko-podravska županija	121.768	93.726	1.100	-	120.410	-	-	-
Zadarska županija	117.690	27.822	5.669	-	117.188	-	-	-
Varaždinska županija	104.076	24.473	6.819	-	49.295	-	-	(91)
Osječko-baranjska županija	97.539	85.114	2.843	44.806	95.927	-	-	-
Ličko-senjska županija	87.208	9.962	3.638	-	24.816	-	-	-
Dubrovačko-neretvanska županija	78.969	25.378	4.471	-	79.506	-	-	-
Karlovačka županija	58.924	50.007	5.918	-	58.900	-	-	-
Ostale županije	211.782	111.383	16.210	-	196.206	-	-	-
Ukupno	3.206.410	1.343.901	266.858	48.108	2.908.078	-	-	(20.771)

*U skladu s internim aktima iskazane su samo pozicije čija je izloženost veća od 3% ukupne izloženosti dok su ostale pozicije iskazane skupno.

7.7. Promjene u ispravcima vrijednosti i rezerviranjima

Ukupna umanjena vrijednosti (ispravci vrijednosti) po plasmanima na kraju 2013. godine iznosila su 1.343.901 tisuću kuna. U odnosu na kraj 2012. godine kada su ova umanjena iznosila 1.125.151 tisuću kuna, tijekom 2013. godine utvrđeno je neto povećanje ispravaka vrijednosti u iznosu od 266.857 tisuća kuna (449.249 tisuća kuna povećanje i 182.391 tisuća kuna smanjenje) i otpisi u iznosu od 48.108 tisuća kuna. Po izvanbilančnim obvezama tijekom 2013. godine došlo je do ukidanja rezerviranja u iznosu od 20.771 tisuća kuna, te HPB Grupa kreditnih institucija s krajem 2013. godine nema evidentiranih rezerviranja s te osnove.

Ispravci vrijednosti na skupnoj osnovi za A plasmane i izvanbilančne obveze na kraju 2013. godine iznose 133.428 tisuća kuna. Promjene u istima tijekom 2013. godine su kako slijedi:

- za plasmane ukidanje rezervacija za 13.491 tisuću kuna i
- za izvanbilančne obveze povećanje rezervacija za 899 tisuća kuna.

Smanjenje ispravaka vrijednosti po A plasmanima posljedica je primjene interne metodologije izračuna, kojom su se manje rizični plasmani valorizirali ponderima nižim od prethodno propisanog 1%, ali u ukupnosti su još uvijek iznad minimalnog postotka od 0,8% utvrđenog zakonskom regulativom.

8. INFORMACIJE O STANDARDIZIRANOM PRISTUPU MJERENJA KREDITNOG RIZIKA

Kapitalni zahtjev za kreditni rizik i kapitalni zahtjev za rizik druge ugovorne strane iznose 12% ukupnog iznosa izloženosti ponderiranoga kreditnim rizikom. HPB Grupa kreditnih institucija pri izračunu iznosa izloženosti ponderiranoga kreditnim rizikom primjenjuje standardizirani pristup sukladno metodologiji propisanoj od strane Hrvatske narodne banke.

Pri utvrđivanju pondera rizika HPB Grupa kreditnih institucija ne koristi kreditne rejtinge vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika odnosno agencija za kreditiranje izvoza.

9. INFORMACIJA O KAPITALNIM ZAHTJEVIMA ZA TRŽIŠNE RIZIKE

Upravljanje tržišnim rizicima HPB Grupe kreditnih institucija provodi se u skladu sa zakonskim odredbama, kako je određeno Pravilnikom o upravljanju tržišnim rizicima.

Izloženost tržišnim rizicima nastaje u pozicijama koje se u bilanci i izvanbilančnim evidencijama iskazuju po tržišnoj (fer) vrijednosti:

- financijska imovina namijenjena trgovanju,
- financijska imovina raspoloživa za prodaju,
- pozicije iskazane u stranoj valuti (uključujući i pozicije koje se odnose na plasmane i obveze ugovorene s valutnom klauzulom)

Svi instrumenti namijenjeni trgovanju podložni su tržišnom riziku, odnosno riziku da buduće promjene tržišnih uvjeta mogu instrument učiniti nepovoljnijim ili dovesti do umanjena vrijednosti.

Kapitalni zahtjev se izračunava standardnom metodom u skladu s Odlukom Hrvatske narodne banke o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija i sastoji se od kapitalnih zahtjeva za opće i specifične pozicijske rizike dužničkih instrumenata i vlasničkih vrijednosnih papira te kapitalnog zahtjeva za valutni rizik.

10. INFORMACIJA O OPERATIVNOM RIZIKU

Operativni rizik svojstven je svim aktivnostima, procesima, proizvodima i sustavima HPB Grupe. Primjereno upravljanje operativnim rizikom HPB Grupa osigurava kroz primjenu postupaka, procedura te sustava ovlaštenja i odgovornosti koji su detaljno propisani internim aktima, Politikom upravljanja rizicima i Pravilnikom o upravljanju operativnim rizikom kao krovnim dokumentima.

HPB Grupa definira operativni rizik kao rizik nastanka događaja koji za posljedicu ima gubitak, a uzrok su mu neprimjereni ili neuspješni unutarnji procesi, ljudi ili sustavi odnosno vanjski utjecaji. Pri tome je u ovu definiciju uključen i pravni rizik.

S ciljem utvrđivanja i procjenjivanja izloženosti operativnom riziku HPB Grupa provodi:

- prikupljanje i analizu unutarnjih podataka o događajima uslijed operativnog rizika,
- samoprocjenu izloženosti operativnom riziku i samoprocjenu kvalitete kontrola,
- procjenu rizika informacijskog sustava i
- analizu utjecaja nedostupnosti resursa na kritične procese u okviru upravljanja kontinuitetom poslovanja.

HPB Grupa procjenjuje i izloženost rizicima povezanim s eksternalizacijom kao dodatnu izloženost svim značajnim rizicima koja proizlazi iz činjenice da eksternalizirane aktivnosti HPB Grupa ne obavlja sama već ih obavlja pružatelj usluge te procjenjuje utjecaj eksternalizacije na profil rizičnosti HPB Grupe.

Temeljem gore navedenog, HPB Grupa najmanje jednom godišnje provodi procjenu ukupne izloženosti operativnom riziku.

Osim toga, HPB Grupa procjenjuje utjecaj uvođenja novog proizvoda na profil rizičnosti obuhvaćajući pri tome izloženost svim značajnim rizicima.

HPB Grupa je u cilju učinkovitog upravljanja operativnim rizikom osnovala Odbor za upravljanje operativnim rizikom koji temeljem izvješća vezano uz izloženost HPB Grupe operativnom riziku donosi zaključke i odluke o odgovarajućim mjerama koje je potrebno provesti s ciljem ovladavanja izloženošću operativnom riziku.

Za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik HPB Grupa kreditnih institucija primjenjuje standardizirani pristup sukladno Odluci o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija. Standardizirani pristup izračuna kapitalnog zahtjeva za operativni rizik temelji se na relevantnom pokazatelju koji se računa iz financijskih podataka o poslovanju HPB Grupe kreditnih institucija te pretpostavci da tako izračunati relevantni pokazatelj u određenoj mjeri odražava izloženost operativnom riziku. Navedeni pristup podrazumijeva raspored poslovnih aktivnosti HPB Grupe kreditnih institucija u poslovne linije. Sektor upravljanja rizicima izračunava inicijalni kapitalni zahtjev kao trogodišnji prosjek zbroja rizikom ponderiranog relevantnog pokazatelja po poslovnim linijama za posljednje tri godine. Pritom je relevantni pokazatelj za pojedinu poslovnu liniju neto kamatni i neto nekamatni prihod sa svojim pozitivnim ili negativnim predznakom ostvaren u toj

poslovnoj liniji u pojedinoj godini. Za svaku pojedinu poslovnu liniju određen je ponder rizika. Kapitalni zahtjev za operativni rizik jednak je inicijalnom kapitalnom zahtjevu za operativni rizik pomnoženom s 1,5. Kapitalni zahtjev za operativni rizik za HPB Grupu kreditnih institucija na 31.12.2013. godine iznosio je 163,5 milijuna kuna.

11. INFORMACIJA O VLASNIČKIM ULAGANJIMA U KNJIZI BANKE

Vlasnička ulaganja HPB Grupe u knjizi banke iznose 43.573 tisuća kuna, što čini 3,41% jamstvenog kapitala HPB Grupe.

Prema namjeni vlasnička ulaganja HPB Grupe mogu se podijeliti na:

- strateška ulaganja u podređena društva - podružnice isključene iz konsolidacije za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi u iznosu 5.490 tisuća kuna, što čini 0,34% jamstvenog kapitala Grupe
- ulaganja namijenjena prodaji u iznosu 41.551 tisuća kuna, što čini 2,59% jamstvenog kapitala Grupe
- ostala ulaganja u portfelju imovine raspoložive za prodaju u iznosu 7.692 tisuća kuna, što čini 0,48% jamstvenog kapitala Grupe. Ova ulaganja odnose se na manjinske osnivačke uloge u cilju ostvarivanja članstva na burzama, registrima, kartičarskim društvima i sličnim institucijama.

Ovisno o klasifikaciji vlasničkih vrijednosnih papira HPB Grupe u knjizi banke u portfelje propisane MSFI, HPB Grupa provodi njihovo vrijednosno usklađenje na slijedeći način:

- HPB Grupa mjeri vlasničke vrijednosne papire u portfelju raspoloživom za prodaju po njihovim fer vrijednostima. Vrijednosni papiri koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu te čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, početno se priznaju po trošku stjecanja, a naknadno se vrednuju primjenom internih modela utvrđivanja fer vrijednosti. Fer vrijednost vrijednosnih papira koji kotiraju na aktivnom tržištu temelji se na njihovoj zaključnoj cijeni.
- vlasnički vrijednosni papiri namijenjeni prodaji (sukladno MSFI 5) početno se priznaju po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove stjecanja, ovisno o tome koji je iznos manji. HPB Grupa naknadno vrednuje imovinu namijenjenu prodaji procjenom fer tržišne vrijednosti i ako je ona niža od knjigovodstvene vrijednosti, umanjuje se knjigovodstvena vrijednost, a ako je viša od knjigovodstvene vrijednosti pozitivni efekti se priznaju tek prilikom prodaje.
- metoda troška ulaganja koristi se za evidentiranje stjecanja podružnice od strane HPB Grupe. Trošak stjecanja podružnice mjeri se po fer vrijednosti dane imovine uvećano za troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju.

11.1. Izloženost po vlasničkim ulaganjima u knjizi banke

u tis. kn

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Bilančni iznos	Fer vrijednost	Tržišna vrijednost
Vlasnička ulaganja u kreditne institucije	-	-	-
Vlasnička ulaganja u financijske institucije	11.160	11.160	-
Koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	-	-	-
Koja kotiraju na burzi	-	-	-
Ostala vlasnička ulaganja	11.160	11.160	-
Vlasnička ulaganja u trgovačka društva	43.573	43.573	-
Koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	-	-	-
Koja kotiraju na burzi	104	104	-
Ostala vlasnička ulaganja	43.469	43.469	-
Ukupno	54.732	54.732	-

11.2. Ukupni realizirani i nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke

u tis. kn

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Realizirani i nerealizirani dobiti/(gubici) od vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Kumulativni realizirani dobiti/(gubici) od prodaje ili prestanka držanja vlasničkih ulaganja na neki drugi način tijekom izvještajnog razdoblja	Nerealizirani dobiti/(gubici) od vlasničkih ulaganja u knjizi banke	
			Ukupno nerealizirani dobiti/(gubici)	Iznos nerealiziranih gubitaka i iznos očekivanog gubitka po vlasničkim ulaganjima uključen u izračun osnovnog ili dopunskog kapitala
Vlasnička ulaganja u kreditne institucije	-	-	-	-
Vlasnička ulaganja u financijske institucije	4.973	7.538	4.958	-
Koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	-	-	-	-
Koja kotiraju na burzi	-	7.538	-	-
Ostala vlasnička ulaganja	4.973	-	4.958	-
Vlasnička ulaganja u trgovačka društva	7.896	-	(4)	-
Koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima	-	-	-	-
Koja kotiraju na burzi	-	-	-	-
Ostala vlasnička ulaganja	7.896	-	(4)	-

12. INFORMACIJA O IZLOŽENOSTI KAMATNOM RIZIKU U KNJIZI BANKE

Kamatni rizik u knjizi banke je rizik zbog kojeg HPB Grupa kreditnih institucija može imati negativan utjecaj na ekonomsku vrijednost knjige banke i zaradu (neto kamatni prihod), a zbog promjene kamatnih stopa na tržištu. Izloženost kamatnom riziku u knjizi banke nastaje kao posljedica:

- neusklađenosti stavki aktive i pasive bilance HPB Grupe kreditnih institucija raspodijeljenih prema kriteriju mogućnosti promjene kamatnih stopa (eng. repricing gaps),
- različite prirode kamatnih stopa (referentnih kamatnih stopa) uz koje HPB Grupa kreditnih institucija ugovara plasmane, odnosno izvore financiranja.

Sukladno tome, kamatnom riziku u knjizi banke izložene su sve kamatno osjetljive stavke knjige banke.

HPB Grupa kreditnih institucija upravlja kamatnim rizikom u knjizi banke u skladu sa zakonskim odredbama (Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke koju je donijela Hrvatska narodna banka, a stupila je na snagu 31.03.2010. godine) te internim Pravilnikom o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke.

Pravilnikom o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke definiran je proces upravljanja, metode procjene i mjere izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke, limiti izloženosti te način i učestalost izvještavanja o izloženosti HPB Grupe kreditnih institucija kamatnom riziku u knjizi banke.

Kamatni rizik u knjizi banke HPB Grupa kreditnih institucija procjenjuje promatrajući taj rizik iz dvije perspektive:

- perspektiva ekonomske vrijednosti: potencijalno smanjenje tržišne vrijednosti knjige banke uslijed promjene kamatnih stopa na tržištu (prilagođeno Odluci Hrvatske narodne banke o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke),
- perspektiva zarade: potencijalno smanjenje neto kamatnih prihoda uslijed promjene kamatnih stopa na tržištu.

Kod mjerenja kamatnog rizika u knjizi banke iz perspektive ekonomske vrijednosti kapitala HPB Grupa kreditnih institucija se koristi pojednostavnjenim izračunom procjene promjene ekonomske vrijednosti knjige banke primjenjujući standardni kamatni šok od 2 postotna boda na pozicije knjige banke izložene riziku promjene kamatnih stopa po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. HPB Grupa kreditnih institucija izračunava omjer promjene ekonomske vrijednosti knjige banke i jamstvenog kapitala te ga održava takvog da ne bude veći od 18%. (zakonski omjer propisan Odlukom HNB-a iznosi 20%).

Kod mjerenja rizika kamatnih stopa iz perspektive zarade HPB Grupa kreditnih institucija primjenjuje osnovnu simulaciju paralelnih promjena kamatnih stopa za 2 postotna boda promatrano za vremenski period od 12 mjeseci te tako izračunato potencijalno smanjenje neto prihoda od kamata održava unutar limita od 10% ostvarenih neto prihoda od kamata za promatrano razdoblje (od početka godine) projiciranih na godišnju razinu.

Sektor upravljanja rizicima mjesečno izvještava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke.

U sljedećoj tablici dani su iznosi promjene ekonomske vrijednosti kapitala i neto kamatnih prihoda HPB Grupe kreditnih institucija na 31.12.2013. godine:

u tis. kn

Oznaka valute	Kamatni rizik u knjizi banke	
	Standardni kamatni šok $\pm$ 200 baznih bodova	
	Promjena ekonomske vrijednosti kapitala	Promjena neto kamatnih prihoda (interni model)
HRK	35.410	9.934
EUR	59.488	14.281
OSTALO	4.783	632
Ukupno	99.682	24.847

Promjena ekonomske vrijednosti kapitala HPB Grupe kreditnih institucija na 31.12.2013. godine iznosi 99,7 milijun kuna ili 6,2% jamstvenog kapitala dok bi neto kamatni prihodi (izračunati internim modelom, primjenom standardnog kamatnog šoka od $\pm$ 200 baznih bodova) bili veći za 24,8 milijuna kuna.

13. TEHNIKE SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA

HPB Grupa kreditnih institucija u tehnikama smanjena kreditnog rizika koristi financijske kolaterale i jamstva Republike Hrvatske.

Za potrebe izračuna učinaka primjene financijskoga kolaterala HPB Grupa kreditnih institucija u pravilu primjenjuje jednostavnu metodu financijskoga kolaterala. Iznimno, HPB Grupa kreditnih institucija primjenjuje složenu metodu financijskoga kolaterala kada sukladno Odluci o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija Hrvatske narodne banke primjena jednostavne metode nije dozvoljena.

Kategorije izloženosti	Materijalna kreditna zaštita		Nematerijalna kreditna zaštita	
	Iznosi izloženosti pokriveni financijskim kolateralom	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama materijalne kreditne zaštite	Iznosi izloženosti pokriveni garancijama/jamstvima	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama nematerijalne kreditne zaštite
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	-	-	-	-
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	-	-	-	-
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	-	-	313.341	-
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	196.659	-	-	-
Izloženosti prema trgovačkim društvima	15.493	-	447.123	-
Izloženosti prema stanovništvu	14.033	-	-	-
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	-	-	-	-
Ostale izloženosti	-	-	-	-
Ukupno	226.185	-	760.463	-

HPB Grupa kreditnih institucija je na 31.12.2013. godine imala ukupno 226,2 milijuna kuna plasmana pokrivenih financijskim kolateralima (od čega 29,5 milijuna kuna depozitima i 196,7 milijuna kuna dužničkim vrijednosnim papirima primljenim u zalog) te 760,5 milijuna kuna plasmana uz jamstva Republike Hrvatske.

14. INFORMACIJE U VEZI S POLITIKOM PRIMITAKA I PROVOĐENJEM POLITIKE PRIMITAKA

U postupku donošenja Politike primitaka (u daljnjem tekstu Politika), Nadzorni odbor je utvrdio i donio Opća načela Politike primitaka HPB d.d. čije su odrednice bila osnova Politike primitaka koju je izradila Uprava Banke i donijela uz suglasnost Nadzornog odbora polovinom 2013. godine.

Temeljem Politike Nadzorni odbor Banke će jednom godišnje preispitati temeljna načela Politike primitaka, a može donijeti odluku o:

- ukupnom iznosu varijabilnih primitaka koji će Banka utvrditi za sve radnike u poslovnoj godini za određeno razdoblje procjene,
- na pojedinačnoj osnovi o primicima članova Uprave i rukovoditelja kontrolnih funkcija,
- smanjenju ili ukidanju varijabilnih primitaka radnicima, uključujući aktiviranje odredbi o *malusu* ili povratu primitaka.

Odbor za primitke, osnovan je kao radno tijelo Nadzornog odbora Banke koje će donositi stručne i neovisne prosudbe o politikama i praksama Banke vezanim uz primitke te o utjecaju primitaka na upravljanje rizicima, kapitalom i likvidnošću, i najmanje će jednom godišnje preispitati i provjeravati Politiku i ocjenjivati usklađenost provođenja politike primitaka.

Radnici ureda unutarnje revizije i usklađenosti poslovanja te Sektora upravljanja rizicima na odgovarajući način će, zavisno od odgovornosti i nadležnosti svake kontrolne funkcije, sudjelovati u nadzoru i provjeri politike primitaka u poslovnim područjima koja nadziru, te preispitivanju politike primitaka i ocjeni usklađenosti provođenja politike primitaka koju provodi Odbor za primitke.

Politikom je propisano da je Uprava Banke odgovorna za provedbu Politike primitaka i donošenje odgovarajućih internih akata te da provodi odluke Nadzornog odbora u skladu s Politikom primitaka i određuje varijabilne primitke ostalih radnika.

Temeljni ciljevi Politike:

- Banka mora kontinuirano imati dovoljan broj stručnih, sposobnih i iskusnih članova Uprave, višeg rukovodstva i zaposlenika
- Osigurati trajni rast Banke uz uvažavanje načela sigurnosti i stabilnosti poslovanja. Primici radnika trebaju biti održivi i prilagođeni rizicima, te opravdani i utemeljeni na uspješnosti
- Ukupna varijabilna primanja zasnovana su na višegodišnjoj uspješnosti Banke, organizacijske jedinice ili relevantnog radnika i ne smiju ograničavati sposobnost Banke da ojača svoju kapitalnu osnovu i poveća jamstveni kapital
- Isplata varijabilnog dijela primitaka nije zajamčena te se varijabilni dio primitaka, uključujući i njihov odgođeni dio, isplaćuje ukoliko je opravdan s obzirom na financijsko stanje Banke i utemeljen na rezultatima poslovanja Banke, organizacijske jedinice i relevantnog radnika.

Banka je temeljem Politike donijela interni akt (Pravilnik) u kojem su temeljem provedene analize rizika detaljno razrađeni regulatorni zahtjevi HNB-a propisani Odlukom o primicima radnika (Narodne novine 67/2013. i 160/2013).

- utvrđen je popis identificiranih radnika čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke (stupanj utjecaja; vrlo visok, visok, srednji i mali)

- utvrđeni su ključni pokazatelji na kojima se temelji ocjena uspješnosti pojedinog radnika, relevantne organizacijske jedinice i Banke, kojima je osigurana prilagodba varijabilnog dijela primitaka svim vrstama rizika kojima je Banka u svom poslovanju izložena ili mogla biti izložena
- utvrđen je odgovarajući odnos između fiksnog i varijabilnog dijela primitaka različitih kategorija radnika,
- utvrđen je odgovarajući način isplate varijabilnog dijela primitaka.

U postupku identifikacije radnika čije poslovne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke pošlo se od značajnosti Banke kao kreditne institucije te analize rizika poslovnih funkcija pri čemu su primijenjeni regulatorni kriteriji (osim spomenute Odluke HNB-a i Nacrt regulatornih tehničkih standarda EBA-e (EBA/CP/2013/11) kao i interni kriteriji kako slijedi: izloženost poslovne funkcije nekoj od značajnih vrsta rizika; poslovne domene kojima pripadaju poslovne funkcije; odgovornosti i ključni zadaci iz opisa radnih mjesta, ovlaštenja koja se dodjeljuju pojedinim poslovnim funkcijama i članstva pojedinih poslovnih funkcija u relevantnim tijelima Banke u kojima se na skupnoj osnovi donose odluke; a koji ukazuju na izloženost poslovne funkcije nekoj od značajnih vrsta rizika i mogu materijalno značajno utjecati na profil rizičnosti Banke.

Sukladno Pravilniku proces praćenja, mjerenja i ocjenjivanja radne uspješnosti identificiranih radnika osnova je za utvrđivanje visine, prava na dodjelu i samu isplatu varijabilnih primitaka.

Ukupna ocjena osobne radne uspješnosti identificiranih radnika jest jedinstvena mjera – koeficijent, koji predstavlja zbroj svih ponderiranih koeficijenata dodjele po pojedinačnim realiziranim ciljevima na razini Banke, organizacijske jedinice i na razini pojedinca.

Za svako razdoblje procjene, definiraju se ključni pokazatelji uspješnosti na svim razinama (Banke, organizacijskih jedinca i pojedinca), koji su kombinacija kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja. Odabrani ključni pokazatelji uspješnosti na svim razinama operativno se definiraju kao poslovni ciljevi, za koje se određuje osnovni standard uspješnosti te odgovarajući ponder za svaku grupu ciljeva. Primici identificiranih radnika koji su uključeni u kontrolne funkcije definirani su sukladno odredbama Odluci HNB-a.

Pravilnikom je određeno da način isplate varijabilnih primitaka identificiranih radnika u Banci zavisi od stupnju utjecaja njihove poslovne funkcije na profil rizičnosti Banke te o iznosu dodijeljenog prava na varijabilne primitke. Isto uključuje opis razdoblja odgode, zadržavanja te visinu varijabilnih primitaka koji će se isplaćivati u instrumentima.

Prethodni elementi Politike i Pravilnika nisu imali praktičnu primjenu obzirom da tijekom 2013. godine nije bilo isplate varijabilnih primitaka po primjeni istih.

Iznosi ukupnih primitaka po poslovnim područjima

u tis. kuna

Poslovna područja	Broj radnika kojima se primici dodjeljuju	Fiksni primici	Varijabilni primici
Financijska tržišta	28	4.804	-
Poslovanje sa stanovništvom	545	68.854	-
Poslovanje s gospodarstvom	76	11.879	-
Ostali	467	80.036	-
UKUPNO	1.116	165.573	-

Iznos otpremnina* utvrđenih tijekom 2013. godine

u tis. kuna

Broj radnika	Iznos otpremnina
10	886

*Otpremnine radi otkaza s ponudom izmijenjenog ugovora zbog reorganizacije Banke s primjenom od travnja 2013.

Hrvatska poštanska banka, dioničko društvo